



**НАУКОВА ШКОЛА В.В. ОЛІЙНИКА  
«СТАНОВЛЕННЯ, ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА  
РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ  
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»**

**ОЛІЙНИК**  
ВІКТОР ВАСИЛЬОВИЧ

*Академік, член Президії Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України. Ректор ДВНЗ «Університет менеджменту освіти». Президент Консорціуму закладів післядипломної освіти, Голова ради ректорів/директорів Українського відкритого університету післядипломної освіти, Перший заступник голови Громадської ради освітян і науковців України. Відомий в Україні та зарубіжжі вчений у галузі загальної та професійної педагогіки, управління освітою.*

В.В. Олійник розробив інноваційні підходи до управління неперервним професійним розвитком педагогічних і керівних кадрів освіти, ініціював модернізацію системи післядипломної педагогічної освіти на засадах упровадження відкритої освіти і дистанційного навчання.

Народився 10 серпня 1948 р. у с. Тарасівка на Київщині у сім'ї робітників. Закінчив філологічний факультет Київського державного педагогічного інституту ім. О.М. Горького (нині — Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова). Шлях у науку розпочав у 1970-х рр., професійно формувався як організатор науково-методичної роботи у Республіканському навчально-методичному кабінеті трудового навчання і профорієнтації Міністерства освіти УРСР. В цей період написав перші наукові та методичні праці: «Профориентационная работа Львовского дворца пионеров и школьников» (1974), «Система работы учебно-методического кабинета по изучению, обобщению и внедрению передового педагогического опыта» (1980).

У першій половині 1980-х рр. подальшому науковому самовизначенню та становленню сприяла дослідницька діяльність у відділі профтехосвіти НДІ педагогіки УРСР у співпраці з такими вченими, як Б.С. Гершунський, О.С. Дубинчук, Н.Г. Ничкало, М.Д. Ярмаченко та інші. Доленосним стало знайомство В.В. Олійника з академіком Академії педагогічних наук СРСР С.Я. Батишевим, наукові ідеї та теоретичні підходи до розвитку професійної освіти якого дали поштовх до навчання в аспірантурі. Під керівництвом Сергія Яковича у 1988 р. успішно захистив кандидатську дисертацію «Система впровадження передового виробничого досвіду в практику роботи середніх профтехучилищ».

З часом з'явився інтерес до наукового дослідження управління навчальними процесами. З 1989 р. Віктор Олійник працює у Центральному інституті вдосконалення вчителів. У полі зору

вченого — проблеми трансформації системи післядипломної освіти та управління галуззю в ринкових умовах. Результатом роботи стали праці: «Український інститут підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти: організація і управління» (у співавторстві з С.В. Крисяком, В.Ю. Тараненком та ін., 1993), «Програма перспективного розвитку Українського інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти» (у співавторстві з М.І. Дробноходом, С.В. Крисяком та ін., 1994), «Цільове управління: вимірювання результативності діяльності учнів і педагогів» (у співавторстві з Г.А. Дмитренком, О.Л. Ануфрієвою, 1996).

У 1997 р. Віктор Васильович почав працювати над докторською дисертацією «Теоретико-методологічні засади управління підвищенням кваліфікації педагогічних працівників профтехосвіти» під науковим консультуванням доктора філософських наук, академіка В.П. Андрущенка, яку успішно захистив у 2004 р., вже обіймаючи посаду ректора Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти. Розробив концепцію дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників, визначив стратегічні напрями досліджень у цій сфері та започаткував свою наукову школу.

Великий науковий та управлінський досвід, потужний інтелектуальний і творчий потенціал, цілеспрямованість та ентузіазм академіка В.В. Олійника допомагають йому згуртовувати ентузіастів-практиків, сповнених прагнення до професійного вдосконалення та розвитку освіти в державі. Вчений формує у молодих здобувачів методологічну культуру, організовує міжнародні та всеукраїнські науково-практичні конференції, розширюючи спектр досліджень, залучає своїх учнів до впровадження результатів науково-дослідної роботи у практику. Наукові ідеї Віктора Васильовича Олійника стали основою розбудови Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти та інших навчальних закладів відповідного профілю.

Стратегічне мислення, системність досліджень і професійне керівництво Інститутом сприяли зростанню очолюваного ним колективу і перетворенню закладу у 2008 р. на інноваційно-дослідницький — Державний вищий навчальний заклад «Університет менеджменту освіти», що увійшов до структури НАПН України.

Наукові розробки В.В. Олійника, його концепції поступового переходу післядипломної педагогічної освіти України від традиційної до відкритої, дистанційної втілюються в практику діяльності всієї системи ППО.

Під керівництвом вченого розроблено проекти законів України «Про післядипломну освіту», «Про вищу освіту», «Про освіту» тощо. Він є одним із ініціаторів і засновників Всеукраїнської громадської організації «Консорціум закладів післядипломної освіти» (2009) та «Українського відкритого університету післядипломної освіти» (2015), які працюють над створенням і впровадженням сучасних стандартів післядипломної освіти педагогічних, науково-педагогічних та управлінських кадрів освіти, інноваційних моделей неперервного професійного розвитку працівників на основі інформаційно-комунікаційних та інших освітніх технологій.

Нині наукові інтереси академіка В.В. Олійника пов'язані з дослідженням проблем управління освітою, розвитком відкритої післядипломної освіти в Україні, розробленням науково-методичних засад управління системою післядипломної педагогічної освіти. Він є автором понад 300 науково-методичних праць, очолює спеціалізовану вчену раду по захисту докторських дисертацій при ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», є членом спеціалізованої ради по захисту докторських дисертацій в Інституті інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. Підготував 23 вчених, з яких 15 — кандидати педагогічних наук: Н.І. Клокар (1997), О.Л. Ануфрієва (2000), М.О. Кириченко (2001), А.М. Зубко, С.І. Синенко (2002), Л.М. Капченко (2002), Є.М. Бачинська (2004), О.М. Самойленко, В.В. Медведь (2007), Б.М. Качур (2009), О.В. Котенко (2011), Л.М. Оліфіра (2013), М.Ф. Войцехівський (2013), Т.С. Кравчинська, О.М. Самойленко (2015) та 8 — доктори педагогічних наук: А.Г. Протасов (2012), М.В. Анісімов (2013), З.В. Рябова, Л.М. Сергєєва, Є.Р. Чернишова (2013), І.І. Дроч, О.М. Самойленко (2014), Г.М. Тимошко (2015).

До числа учнів академіка входять також зарубіжні науковці, зокрема докторське дисертаційне дослідження М. Міровська — керівник Департаменту соціальної роботи і охорони здоров'я Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові (Польща).

Наукова школа В.В. Олійника функціонує з 1999 р. Напрямок досліджень — теорія та практика формування і розвитку системи післядипломної педагогічної освіти України в умовах законодавчих змін.

Найвагомішим науковим доробком академіка В.В. Олійника та представників його школи є створення наукових основ сучасної післядипломної педагогічної освіти (освітніх та управлінських моделей, технологій тощо); розробка методологічних підходів до управління розвитком педагогічних та

управлінських кадрів; створення теорії та методики очно-дистанційного навчання педагогічних і керівних кадрів освіти, оцінювання результатів навчання у постдипломний період на основі принципів ECTS.

Під керівництвом академіка В.В. Олійника досліджено низку наукових проблем, зокрема: модернізації освітньої діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти на засадах сучасних технологій (2012–2014); обґрунтування концептуальних засад утворення Відкритого університету післядипломної освіти (2016–2018). Вагоме практичне значення має розроблене під керівництвом вченого нормативно-правове забезпечення розвитку післядипломної педагогічної освіти, зокрема Положення про запровадження Європейської кредитно-трансферної системи у вищій навчальній закладі післядипломної педагогічної освіти (2011 р.), Положення про організацію очно-дистанційного підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в Центральному інституті післядипломної педагогічної освіти (2005 р.), Положення про підвищення кваліфікації керівних, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти в Університеті менеджменту освіти (2013 р.), Концепція системи управління післядипломною педагогічною освітою в умовах інноваційних перетворень (2015).

Основні праці вченого: монографії «Наукові основи управління підвищення кваліфікації педагогічних працівників профтехосвіти» (2010), «Актуальні аспекти розвитку освіти в Україні: економіка, професійна підготовка, дистанційне навчання (у співавторстві) (2012), науково-методичні посібники «Відкрита післядипломна педагогічна освіта і дистанційне навчання в запитаннях і відповідях» (2013), «Розвиток професійної педагогічної компетентності викладачів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації» (2014), навчальний посібник «Дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті: організаційно-педагогічний аспект» (2001).

За здобутки в галузі освіти академік В.В. Олійник нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня, почесними грамотами Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, МОН та НАПН України, нагрудними знаками МОН України «Відмінник освіти України», «Петро Могила» та «За наукові досягнення».

#### V. V. OLIYNYK SCIENTIFIC SCHOOL «FORMATION, FUNCTIONING AND DEVELOPMENT OF POSTGRADUATE EDUCATION OF UKRAINE»

Fields of research: theory and practice of postgraduate pedagogical education in the transition of society to modernize educational activities based on modern approaches and technologies; methods of blended learning, result assessment in the postgraduate period on the basis of ECTS; concept of management system of postgraduate education in the conditions of innovative transformations.